

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak.	
Magyarországon: Negyedévre	3 koron.
Egész évre	12 "
Magyarországon kívül: Negyedévre	5 "
Egész évre	20 "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A politikai helyzet.

— nov. 1.

(K.—sz.) A politikai helyzet lát-
határa a lefolyt hét alatt sem tisz-
tult. A bizonytalanság köde fedt ma
is még a helyzet további alakulását.
A parlament ülései egyelőre el van-
nak napolva, a jövő hét elején
azonban újból összeülnek a törvény-
hozók az indemnity javaslat tárgya-
lására, amelynek alkalma kínálkozik
az általános politikai helyzet meg-
beszélésére. Az ellenzék erősen
készül a vitára, de a kormány el-
nöke is bizonyára teljes fegyver-
zettel várja a támadásokat.

A közel jövő kétes kérdései
közül ma is változatlanul előtérben
állnak a katonai javaslatok s első
sorban a póttartalékosoknak rendes
szolgálatra való igénybevétele. Köz-
ismeretű, hogy a Széll kormány tisz-
teletreméltó alkotmányos érületről
tévén tudóságot a felmerülő aggo-
dalmak hallatára egyelőre levette
napirendről a törvényjavaslatot. Am
ez a kérdés végleges elejtésével
nem egyértelmű. Az ujoncjutalék-
nak valamely formában való feleme-

lése elől kitérni sem lehet. Sok és
komoly hang hallatszik a mellett,
hogy a létszám felemelését nyíltan
és őszintén kell követelni a parla-
mentektől az ország védelmének
érdekéből. Bizonyos, hogy a kormá-
nyának semmi oka sem lehet,
hogy e tényről elzárkózzék, ám a
megoldás e módját egy más tekin-
tet teszi nehezzé. Az ujoncjutalék
közvetlen felemelése ugy nálunk,
mint Ausztriában csakis parlamen-
táris uton lehetséges. A 14-ik sza-
kasz alkalmazása itt lejártnak ve-
hető. És ugy kérdés, vajjon a
reichsrath munkaképesnek fog-e mu-
tatkozni e feladat elvégzésére? Ha
ezt a biztosítékot osztrák részről
megadják, ugy a létszám közvetlen
felemelését célzó javaslatok előter-
jesztésének mi sem áll utjában, el-
lenkező esetben azonban a méltá-
nyos és jogosan óhajtott enyhíté-
sekkel még is fel kell újítani az
egyelőre ad akta tett jelenlegi meg-
oldási módozatokat. Ugy véljük,
hogy e kérdés megítélésére ez a
helyes szempont.

Valószínű, hogy a meginduló
indemnity-vitában a pártközi egyez-

mény magyarázata is felmerül.
Ebben azonban az ellenzékre nem
vár diadal. Széll Kálmán miniszter-
elnök interpretációja a 99 : XXX.
t.-c.-re nézve annyira helyes, oly
szemmel láthatóan kifogástalan, hogy
e tárgynak a vitába bedobása csak
a kormányelnöknek hozhat diadalt.

A kiegyezés befejezettsége vé-
géhez a lefolyt héten sem jutott
el. Még a két kormány előkészítő
munkájában sem. A további szóbeli
tárgyalás nyilván azért késik, mivel
a kabinetek várják a reichsrath hely-
zetének további alakulását. A ki-
egyezési helyzetnek sulypontja az
osztrák reichsrathban van. A kormá-
nyok megegyezése az érdekek méltá-
nyos kielégítése alapján nem kés-
hetik, ám e megegyezésnek csak
akadémikus az értéke, a míg Ausz-
triában annak és az autonom tarifa
már kész tervezetének elfogadására
nincs alkotmányos testület.

Ime a közeljövőkérdései, amelyek
a helyzetet ködössé és borussá tes-
zik. Nem a Széll-kormány hibás,
hogy a helyzet így alakul, sőt az ő
előrelátó politikája sok tekintetben
enyhíti a nehézségeket. És ha vala-

Egy szegény komédiásról.

Irta: Vértessy Gyula.

A vizsgálóbíró ur rágyújtott egy
szép sárga trabukóra s odaszólt az ír-
noknak:

— Nem kell mindent belevenni a
jegyzőkönyvbe, amit ez a komédiás össze-
fecség. Csak a lényegét.

— De kérem tekintetes uram, ép ez
a dolog lényege! Nem menteni akarom
én magam! Csak azt akarom, hogy meg-
értsék az urak, miért öltem meg a fele-
ségemet.

— Hát beszéljen, bánom is én!

— Csodálatos teremtés volt ő, bíró
ur, nagyon csodálatos. Máig sem tudom,
hogy mi volt: angyal-e, ördög-e? A teste
talán mégis az ördögé volt. A lelkébe
nem láthattam bele. Mikor kirepült a tes-
téből, azon a nyíláson, amelyet az én ké-
sem vágott hófehér mellén, még akkor
sem láthattam. Most sem tudom fehér
volt-e vagy fekete? Talán majd ha oda
fent találkozunk, akkor megmondom az
igazi színét.

O csodálatos teremtés volt, én pe-
dig gyáva és ostoba voltam. De hát hol

van az a szerelmes ember, aki elég bá-
tor a lemondáshoz és aki elég okos ahhoz
hogy, az, akit szeret, nem neki való leg-
alább is nem feleségének.

De ha látta volna bíró ur! Milyen
szép volt! Milyen szép! A szeme olyan
ártatlan, olyan tiszta fényű volt! S a
hagja! Mintha tündérharang csengett
volna! S a járása, a mozdulata, a tánca:
csupa ritmus, csupa költészet és mellé
csupa érzékizgató szilaj mámor! Aki
látta, elvesztette az eszét. Hát még aki
szerette, aki nemcsak birni akarta, de
becsületesen, lélekkel, tuláradó szívvel
szerette! Ugy, ahogy én!

Es az édes, bajos, büvös teremtés,
mindennel és mindenkiel az életben csak
játszott. Ugy született, hogy ne tudja az
életét komolyan venni egy pereig se. Nem
is vette. Játszott a szerelemmel, amint
ahogy játszott a kis fox terrierjével vagy
velem. Még talán engem vett volna leg-
komolyabban, ha én nem vettem volna
őt komolyan. Ha léha szerelemmel köze-
ledtem volna feléje, talán lebilincseltem
volna. Hiszen néha olyan igaz szerelem-
mel közeledett felém, mikor előadás után
fáradtan ültem odahaza. Hogy ugrott a
nyakamba, hogy ölelt, csókolt!

Azt hiszem, hogy meg kell örül-
nöm, ha eszembe jut, hogy soha többé
nem fog megölelni, megcsókolni.

— Bizony azt nem fogja — mor-
mogta a bíró ur — de hát kedves barát-
om, akit szeretünk, azt nem szoktuk ám
lebieskázni.

— Azért öltem meg, mert szeret-
tem! És mert azt hittem, hogy meg-
csal.

— Hát még hozzá bizonyítéka se
volt? Csak hitte? — pattant fel a
bíró ur.

— Csak hittem! Egyre kutattam
utána, egyre kételkedtem benne. S mi
bizonyítékom volt? Egy csók, amit any-
nyinak ad egy színész nő. Kényszerből is,
játékból is. Ez volt semmi egyéb. S az
utolsó perében megesküdött, hogy csak
engem szeretett, nem csalt meg senkivel!
Ez az irtózatos! Meg az, hogy én még
most sem hiszek neki! Neki, a ki haldol-
kolva esküdött.

— Ne szavaljon és ne pathetizáljon!
Nincs itt publikum. A dologra.

— Hát megöltem! Akasszanak fel!
— vágja oda dacosan es azzal elhallgat.

Hanem később megint csak beszélni
kezd: — Kiállhatatlan, utálatos voltam.

melyik, úgy ez a higgadt és a szélsőségektől óvakodó kormányzás az, amely az országot ki fogja vezetni a ködös helyzet utvesztőjéből.

Egyről-másról.

— Budapesti levél. —

A Szabadság számára írta: *Lux Terka.*

Huszonnégy órára megfledkezünk az élő emberekről és a halottainkról gondolkodunk.

Mert halottja mindenkinek van, annak is, a kinek nincsen élő embere. A természet egyik legszebb és legnagyobb törvénye, hogy minden teremtett lénynek kell valakit szeretnie, mert a szeretet az alapja ennek a nagy és hatalmas világnak.

Nem a nihilizmus, se nem a világháború lehetne az, amely kiszakíthatná az élet és a világ sok évezredes gyökerét, hanem egyedül a szeretet hiánya. A hol nem szeretnek, ott nincs élet, de amíg az emberiségnek *muszáj* szeretnie, addig mindig lesz élet.

Huszonnégy óra... csak ennyi időt foglalnak le maguknak a temető csöndes emberei az élők idejéből. Mintha a dércsipe, kései virágok a sírokon szomorúan bólogatva az őszi szürkületben, azt mondanák: nekünk ennyi is elég, de ti síesetek, mert rövid az élet...

Rövid, rövid... minden szenvedése. gyötrelme és kínjai mellett is rövid, mert mindig csak egy pillanatig élünk. Csak a jelen pillanata a miénk, a következő... ki tudja?

És kigyulnak a temetők sírjain a világok, a fővárosi emberek ezrei tolongnak be a díszes temető kapuin, a gazdagok kocsin jönnek, drága koszorúkkal megrakottan, a szegények papirus virágokkal karjukon, apró, olesó gyertyácskákat szorongatva kezükben. Nagy eltérés van külsőségben a szegény és gazdag gyászában, de a lelkek mélyén minde-

nütt gyász van. Az egyik lélekben mélyebb, a másikban kevésbé mély, de gyász nélkül legalább egyszer egy esztendőben a legeinikusabb lélek sínes.

S a szép nagy, vig és bűnös Budapest levegőjében kavargó az őszi szomorú virágának, a krizantinnak illata. Ez a halál virága és az őszi viola.

A fényes, virágos boltok kirakataiból eltűnnek egy napra a primadonnáknak készített óriási csokrok és krizantinkeresztek, szomorú viola-koszorúk kerülnek helyükre. A lámpa kereskedések selyemernyős szalonlámpái mellett is sötét sirlámpák, — mécesek foglalnak helyett — s míg azok mellett majd szép, bizarr pongyolás asszonyok francia novellákat fognak olvasni, ezek mellett gyászruhás özvegyek és síró árvák fognak imádkozni. És a legszomorúbb benne az, hogy a bizarr pongyolás szép asszony sírján is így fog majd egyszer — egy szomorú novemberi napon valaki imádkozni a sirlámpa imbolygó világa mellett.

Szép, de nagyon szomorú az élet és ne vessen senki követarra a boldogtalan halandóra, a ki beáll a saját maga végzetének és azt mondja: *elég!* A kerepesi-úti szöglet palota előtt is jól felfogózkodva, ijedt remegéssel mentek el vagy két napig a szép úri asszonyok, a honnan a boldogtalan Sárkány törvényszéki elnök levetette magát. A fővárosi szegény ember, az nyugodtan keresztüli lépi a szétfröcsesent agyvelőt is és tovább megy a maga útjára. Legfeljebb egy pillantást vet a negyedik emeletre és vállat von: macskának is borsos ug-rás!...

S az ember alig fordul egyet-kettőt az utcákon, már esőüveget lát egy kapu alatt és a mentők kocsiját. S egyik ember a másiknak nyugodtan magyarázza: Egy leány marólugot ivott. Vagy: felakasztotta magát egy ember...

Három-négy szóban elmondva egy élet drámája.

Aki pedig szeret gondolkodni az öngyilkosságok statisztikáján, az okosan teszi, ha észrevételei között nem feledkezik meg arról sem, hogy az elmeorvosok értekezletén, az egyik orvos táblázatos összeállítással kimutatta, hogy az agylágyulások száma Magyarországon sokkal nagyobb, mint minden más államban.

Hogy orvosokról van szó, most már az ember önkénytelenül is a művészetre gondol, mert az ő gazdag képkiállításuk után ítélve, már nem lancetták és őrült házinyulak között képzelet el őket az ember, hanem barátságos melegű, izléses szalonban, régi mesterek drága művei között.

Most már bezárták a derék orvosok kiállítását, amelynek nem volt más hibája, minthogy a tárgymutatójuk megbizhatatlan volt és a termek rémhídegek. Ha csipős akarnék lenni, azt mondanám: a termek nem ok nélkül voltak hidegek.

Képek, szobrok, elbeszélő és alakító művészet, ez egy kalap alá jön és most tanulságos következtetéseket lehet belőlük levonni.

Van nekünk egy kedves írónk, aki új Petőfi szobrot akar a régi helyére, mert azt mondja: ez nem jó. Aránylag ez a legjobb szobrunk Budapesten és most üssük le a fejét? Jól van, de ki fogja megcsinálni az új Petőfit?

Volt a héten egy kis öröme is az irodalomnak. Gárdonyi Géza az *Egri csillagok*-kal elnyerte a Pécel-díjat. — Nem ok nélkül; csak az a baj, hogy nem olvassák eléggé ezt a szép történelmi regényt, mint ahogy nálunk nem olvasnak egyebet eredetiben, mint: *Iza grófnét*... Fekete keztyűs bárónét... s jajgatnak, hogy felserdült leányok és fiukkal nem tudnak mit olvastatni.

Ez se alapos jajgatás ugyan, mert van ifjusági irodalmunk, csak hogy ez — hogy is mondjam — olyan, mint egy szép virág a szárán, amely derékban el-

Egyre féltékenykedtem. Hát még mikor láttam egy-egy operettében ingerlően szép és szemtelen jelmezeiben! Buja tűzben ragyogott a szeme: mozdulataiban annyi bűnös kacérság volt és mosolyában tekintetében annyi szédítő mámor! Oh ilyenkor azt hittem, hogy ez a nő befer-tőzi az én becsületemet és megszensteleníti a művészet templomát! Mert én annak tartottam a színpadot! De mikor szóltam kinevetett: De csak nem játszhatom úgy mint te! Nem vagyok én drámai színész! Nekünk ingerelni kell! Azért fizetnek! Meg aztán jól esik látni, hogy bomlanak utánam!

Később aztán rám unt. S a szememre hányta, hogy minek vettem el:

— Elvetted a legnagyobb érdekességemet! Kit érdekel többé egy színész nő, a kinek férje van. Végünk van, ha tudják rólunk, hogy előadás után odahaza a papucsban meg háló kabátban vár a férj. Aki a színpadon hódítani akar, annak meg kell őriznie a leányság látszatát. Vagy pedig úgy kell játszani, hogy a férfiak a fejük tetejére álljanak!

Es rosznak is kell lenni? — kérdeztem egyszer tőle.

— Dehogyan kell! Csak mutatni kell, mintha rosszak lennének! Kacérkodni, ingerelni, hódítani őket! Szeretni csak téged szeretlek! Es akkor elhittem neki. Abban a percben! De már a következőben nem. Irtózatoss élet volt ez! S még

hozza az az irtózatoss ellentét, ami közöttünk volt művészi kérdésekben. Nekem szentség volt a művészet és oltár a színpad, neki kenyérkereset és vidám kacérokodási hely. S mikor néha magasabb művészi célokról kezdtem vele beszélni, kikacagott s felkapva a szoknyáját és mutogatva formás lábát, belekezdett valami pikáns kupléba:

— Ez kell a publikumnak fiam!

— Térjen már végre a dologra!

— Rátértek. Próbánk volt aznap délelőtt. Az én próbám már elvégződött, de az övé még tartott. A színpad homályos volt s ő nem látta, hogy én ott álllok az egyik oldalfal mellett. Nem volt jelenése s nem messze tőlem a hátsó színpal megett beszélgetett azzal utálatos vörös kritikussal, aki engem mindig levágott, őt pedig mindig dicsérte.

Egészen hozzásimult, a nyakkendőjével babrált és kacagva beszélt neki, hogy én milyen féltékeny vagyok.

— Tudja kezdek már jóllakni vele! Ott is hagyom, ha nem becsüli meg magát!

A vérem már ekkor kezdett forni! Hát itt akar hagyni? Jól lakott velem? Közelebb húzódtam hozzájuk, hogy minden szavukat halljam.

A vörös majom cukorral kínálta meg. Bádogdobozban volt s nem tudták félhynitni. Kést vettek elő s azzal feszegették. A feleségem leült valami lócára

s egyik lábát a másikra téve, bontogatni kezdte a dobozt. A férfi eléje térdelt és amint a cipőn felül előkandikált a lába simogatni kezdte:

— De remek lában van!

És ő ahelyett, hogy előkette volna azt az embert, hozzáhajolt és megsókolta.

Ekkor rohantam oda. A férfit areul ütöttem s ellöktem, az végignyult a földön, az ő kezéből pedig kikaptam a kést s a mellébe döftem. Az a nyomorult ordítóva elszaladt, ő pedig visszaesett ájul-tan a helyére. De inkább az ijedtségtől, mint a fájdalomtól ájult el, mert a seb olyan jelentéktelennek látszott, mikor magához jött, még mosolyogva mondta:

— Milyen ostoba is vagy!

Az orvos azt állította, hogy egy-két nap múlva már játszhat is és még aznap este fellépett a vérmergezés s másnapra meghalt. Az utolsó szava ez volt:

— Esküszöm, hogy nem csaltalak meg senkivel!

— Es én nem hiszem most sem! — ordított fel vadul a rab.

Majd zokogni kezdett és kétségbeesetten nyögdecselte:

— S ha még is igaz lenne?

— Magára nézve ez már teljesen mindegy — veti oda a bíró ur.

tört. Tessék azoknak a nagy leányoknak és fiuknak ezt a nem sápadt, nem élet-nélküli könyvet a kezükbe adni, hadd harapjanak belé egy szép, egészséges, ropogós magyar almába.

A színésznevelést is reformálni akarja — hál' Istennek — az Országos Színészegyesület. Ideje is. Furecsa nevelés az, ahol sem tanterv, sem jóváhagyott tankönyvek nincsenek, csak zsarolás, uzsora és erkölestelenség. Hogy lelkesedéssel, önzetlenséggel nem lehet a magán színésziskolát fenntartani, azt megmutatta egyik nagy művésznőnk, aki alig egy-két év után, kénytelen volt beszkolni az iskoláját.

Es most legyünk csöndesen, halottak napja jön . . .

KÖZIGAZGATÁS.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése. Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága Vecsey Imre elnökle alatt a jövő november hó 4-én ülést tart délután 3 órakor. Az ülés tárgyai lesznek: 1. A vásári és piaci rendtartás. 2. A debreceni jótékony nőegyletnek 5. öi tűzifa adományozását kéro folyamodása. 3. Kása Istvánnak kegydíj iránti kérvénye. 4. Végh Gyula kereskedőnek polgárosítás iránti kérvénye. 5. Gömöri Péter anyakönyvi szolgának nyugdíj-jogosultság iránti kérvénye. 6. A Macs-pusztai részi birtokosoknak utnyitás iránti kérvénye a gazdasági bizottság javaslatával. 7. A városi napidíjas irnokoknak drágasági pótlék iránti kérvénye. — 8. Szabolcs-vármegye átirata a Rákóczi Ferenc szobrara megindítandó adomány gyűjtése végett. 9. Pozsony sz. kir. városnak az országgyűlés képviselő házához új választási törvény alkotása végett intézett felirata. 10. A debreceni 1848-49-iki honvéd egyletnek segélykérvénye. 11. A pallagi VIII-IX. számú tag bérlője Stéver Sándornak kérvénye, dohányszin előállítására és bérletének hat évvel meghosszabbítása iránt. 12. Idősb Püspöki Imre volt színházi ruhatárnok és gondnoknak segély kérelme.

Hitelesítő közgyűlés. A legutóbbi hat napos városi közgyűlés jegyzőkönyvének a hitelesítését tegnap délután 4 órától kezdve folytatták a városházán Puky Gyula főispán elnökle alatt. Ezen a közgyűlésen hitelesítették az 1903 évi költségvetésre vonatkozó jegyzőkönyvet is, melynek értelmében a jövő évben az adófizető polgárok 32 százalékos pótdót fizetnek. A hitelesített jegyzőkönyveket már holnap felküldik a miniszterhez jóváhagyás végett.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Egyházi gyűlések november havában. November 4-én az egyházkerületi középiskolai tanügyi bizottság ülésezik, melyen megjelennek az összes vidéki gimnáziumok, felső leányiskolák, tanítónőképzők és a m.-szigeti jogakadémia küldöttei.

Ötödikén a főiskolai igazgató tanács ülésezik, melyen részt vesznek a debreceni főiskola összes tanszakainak vezető férfiai. Mindkét ülésen Kiss Aron ev. ref. püspök és gr. Degenfeld József főgondnok fognak elnökölni.

November 6-án gr. Degenfeld József elnökle alatt egyházkerületi bizottsági ülés lesz. Mindhárom ülést az egyházépület tanácstermében tartják meg.

November 18-án az egyházmegyei közgyűlést megelőző értekezlet, 19-én és következő napjain pedig egyházmegyei közgyűlés lesz.

A reformáció emléknapja.

— nov. 1.

Debrecen református vallású közönsége ájtatos kegyelettel ünnepelte meg a reformáció emléknapját.

Reggel 8 órakor a város összes ref. templomaiban megszólaltak a harangok és a hivek megtöltötték a templomokat, hogy meghallgassák a lelkészek alkalmi imáit. Délelőtt 9 órakor pedig a nagytemplomba gyűltek a hivek, ahol egyszerűségében megindító istentisztelet volt. A főiskola ifjusága szintén megünnepelte a reformáció emléknapját.

Részletes hiradásunk a következő:

A nagytemplomban.

A reformáció napján pénteken délelőtt 9 órakor hálaadó istentisztelet volt a nagytemplomban. — Az istentisztelet énekkel vette kezdetét, a mely után S. Szabó József főgimnáziumi tanár magas szárnyalású imája következett, ez után pedig Erdős József theol. ak. dékán tartott fenkölt, gondolatokban gazdag alkalmi beszédet. Az istentiszteletet ének fejezte be s az ünnepen a főiskolai énekar is két számmal vett részt.

A gályarabok oszlopánál.

A nagytemplomból az Emlékkertben lévő Gályarabok oszlopához ment a közönség. Itt Kun Szabó Gyula 2. th. emlékbeszéde után Ujlaki Miklós 4. th. a Hittanszéki Önképző Társulat nevében koszorut helyezett az emlékoszlopra és ezután Makay Kálmán 2. th. szavalta el Jánossy Zoltán: *Hitvallók* c. költeményét. Az ünnep befejezéséül a nagy közönség Te benned bízunk kezdetű dicséretet énekelt el.

A főiskolában.

Délután 3 órakor a főiskola díszterme fogadta magába a nagy számú közönséget, a mely a Hittanszéki önképző Társulat által rendezett első Protestáns Estére gyülekezett. Ennek az ünnepnek „Az Ur pásztorom“ című éneknek előadása volt a kezdő pontja, utána pedig Dr. Erdős József dékán tartott mély gondolatokban gazdag megnyitó beszédet. Az ismét következő énekszám után pedig Harsányi Pál esk. felügy. mondott erős kálvinista érzülettel áthatott emlékbeszédet. Ezután Tóth Sándor 1. é. th. szavalata következett, a mit Hajdu Miklós 2. jh., Balog István 1. jh. és Harsányi Pál esk. felügy. által szépen előadott Trio követett. A záróének előtt Kincses László 2. th. szavalta el még Tóth Gyula „Október 31.“ című szép költeményét.

S P O R T.

A Vilmos-huszárok löversenye.

A 7-ik Vilmos huszárezred tisztikara által november hó 4-én délután rendezendő házi löversenyéről már több ízben megemlékeztünk, ezuttal a versenyre történt nevezéseket közöljük a következőkben.

I. *Gátverseny.* Tiszteletdíj a 4 első ló lovasának. Távolság 2400 m., 3 éves és idősebb lovak számára. Neveztek:

1. Gróf Zedtwitz Alfréd — Charming.

2. Gróf Stahrenberg Vilmos — Fahr datin.

3. Ugyanez — Jugurtha.

4. Ugyanez — Paquin.
5. Chervel Viktor — Katica.
6. Báró Berg Hermann — Tricolore.

7. Döry László — Szerencse.
8. Horváth János — Vitéz.
9. Edlinger Oszkár — Sparrafuale.
10. Ugyanez — Gracilis.
11. Báró Podmaniczky Béla — Wasserer.

12. Gróf Keglevich György — Csopor.
13. Báró Fekete Aladár — Berta.
14. Worisek Ernő — Vakfi.
II. *Tiszti szolgálati lovak vadászversenye.* Tiszteletdíj a négy első ló lovasának. Távolság 5000 m., lovaglás a master után.

1. Döry László — Parciella.
2. Horváth János — Tüske.
3. lovag Keil Henrik — Amor.
4. Tarcay János — Bányamester.
5. Bugarski Sándor — Andor,
6. Báró Kapri Valér — Tél.
7. Edlinger Oszkár — Tök.
8. Uray Tibor — Benő.
9. gr. Keglevich György — Szilas.
10. Nagy Leó — Bodnár.
11. gróf Haller Pál — Anastasia.
12. Szkenderevich Tamás — Abos.
13. Nikitovicz Izidor — Öcsém.

III. *Félvér akadályverseny.* Tiszteletdíj a 4 első ló lovasának, 4 éves és idősebb lovak számára. Távolság 2400 méter.

1. Gróf Zedtwitz Alfréd — Violette.
2. Báró Ulm Ferenc — Yvette.
3. Ugyanez — Tajtas.
4. Kirsch Frigyes — Durbin.
5. Báró Berg Hermann — Panni.
6. Strada Gyula — Arkanus.
7. Nedeczky Ferenc — Julcsa.
8. Smeidel-Strassnicky Károly — Pepi.

9. Döry László — Ilka.
10. Burgartki Sándor — Szultán.
11. Fanta Géza — Ragyogó.
12. Ugyanez — Halász.
13. Ugyanez — Mese.
14. Lichtenstein Pál — Pazar
15. Clément Pál — Szivárvány.
16. Ugyanez — Vidám.
17. Báró Kapri Valér — De szép.
18. Ugyanez — Roland.
19. Uray Tibor — Vihar.
20. Ugyanez — Denise.
21. Ruttkay Ferenc — Lotti.
22. Gróf Széchenyi Pál — Pagat.
23. Nagy Leó — Citrom.
24. Gróf Haller Pál — Svengali.
25. Ugyanez — Völegény.

IV. *Huszárok vadászversenye.* Tiszteletdíj az öt első ló lovasának. Századonként 2 huszár.

1. század sárga szalag.
2. század zöld szalag.
3. század kék szalag.
4. század veres szalag.
5. század fehér szalag.
6. század szürke szalag.

V. *Tiszti szolgálati lovak akadályversenye.* Távolság 3200 m. Tiszteletdíj az öt első ló lovasának, tulajdonos által lovagolandó.

1. Smeidel-Strassnicky Károly — Bruttus.

2. Fanta Géza — Palacsinta.
3. Kunze Gusztáv — Tinctura.
4. Clément Pál — Pantheon.
5. Worisek Ernő — Signal.
6. Báró Podmaniczky Pál — Palóc.
7. Ruttkay Ferenc — Radstadt.
8. Báró Fekete Aladár — Anton.
9. Gróf Széchenyi Pál — Apele.

V. *Altisztek vadászversenye.* Tiszteletdíj az öt első lovasnak. Századon-

ként 2 altiszt és egy a törzsosztályról. Színek ugyanolyanok mint a huszárok vadász versenyénél, a törzsosztályé pedig rózsaszín.

VII. Nagy akadályverseny. Tiszteletdíj a 4 első ló lovasnak, 4 éves és idősebb lovak. Távolság 4000 méter.

1. gróf Zedtwitz Alfréd — Valentin.
2. Ugyanaz — Ivy.
3. gróf Stahremberg Vilmos — Jugurtha.
4. Ugyanaz — Pagnin.
5. Chernel Viktor — Edison.
6. Báró Berg Hermann — Barcarol.
7. Strada Gyula — Gestor.
8. Smeidel-Strassinck Károly — Dandár.
9. Lovag Keil Henrik — Wanderer.
10. Edlinger Oszkár — Gracilis.
11. Báró Podmanický Béla — Arató II.
12. Gróf Keglevich György — Remek.
13. Báró Fekete Aladár — Tripos.
14. Gróf. Széchényi Pál — Adony.

Mindezen versenyek csak tisztek saját lovaira és tisztek, tiszthelyettesek és önkéntesek által lovagolva érvényesek. A verseny délután 1 órakor veszi kezdetét.

Hajtóvadászat. A debreceni vadásztársulat november 9-én, a savós-guton hajtóvadászatot rendez. Gyülekezés reggel 8 órakor a savós-guti csőszháznál. A vadászat érdekesnek ígérkezik, mert előreláthatólag számos őz fog kerülni hajtásba.

A III. kerületi szabadelvűpárt társasvacsoráját — tekintettel arra, hogy nov. hó első szombatja egyszersmind Mindszentek napja — nov. hó 8-ikára, a hónap második szombatjára halasztotta.

H I R E K.

Napló.

Iparmuseum, nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9—12-ig.

Nov. 2. D. u. 2 ó. Az ipartestületi betegseglőpénztár alakuló közgyűlése.

Nov. 4. A 7. huszárezred tisztikarának lövészversenye.

Nov. 19. Képzéskészítés megnyitása a városházán.

Nov. 19. A tiszántúli ev. ref. egyházkerület közgyűlése.

* **Mindszentek napja.** Az emberi szív kegyeletos érzései a halottaknak szentelik a mai napot. Voltaképpen csak a róm. kath. egyház kimondott ünnepnapja ez, de megszólal az emlékezet hangja e napon a más vallásfelekezetekhez tartozók szívében is. Egy-két virágát a visszaemlékezésnek elviszi az elhunytak békés lelkinyugalmaért.

A helybeli róm. kath. templomban Mindszentek ünnepén a következő sorrendben lesznek az isteniszteletek:

Délelőtt: 6 órakor misét mond Pák Emil, 7 órakor miséznek Nyári Ignác, 8

órákor szent mise a főgimnázium részére, 9 órákor ünnepélyes nagy misét tart Dr. Wolaffka Nándor v. püspök, prép. plébános fényes segédlettel, mely után ugyan ő szent beszédet mond. Háromnegyed 11-kor szent misét mond Molnár K. Dezső k. igazgató, melyen a Svetitszárda növendékei s az elemi iskolák vesznek részt. Fél 12 órákor miséznek Brósztel Lajos. — Délután 3 órákor Lytania, utánna Rózsafüzér ájtatosság.

* **Az iparkamara közgyűlése.** A debreceni ipar- és kereskedelmi kamara a jövő hó 13-án rendes közgyűlést tart, melynek tárgysorozatát most állítja össze a kamara titkársága. Ezen a közgyűlésen állapítják meg a kamara jövő 1903. évi költségvetését. Ipari dolgokban ezen a közgyűlésen mond véleményt több törvényhatóság, így Szaboles, Szatmár stb. megyék megkeresésére, elintéző vásártartásra, államsegélyek és ösztöndíjakra vonatkozó kérélmeket stb.

* **A katonák eskütétele.** A városunkban állomásozó összes csapatok ujoncai, póttartalékosai és a legénység azon része, akik az esküt még le nem tették, ma reggel 8 órákor fogják a hivatalos esküt letenni, a Pavillon laktanya hátsó udvarában. Az esküt tábori mise előzi meg, a melyen az összes helyőrségi tisztek jelen lesznek. Rossz idő esetén a tábori mise el marad.

* **Egy szép leány tragédiája.** Egy fel-tűnően szép szőke debreceni leány öngyilkossági kísérlete foglalkoztatta tegnap este a kedélyeket a kávéházak márvány asztalainál, a színházi felvonás-szünetek alatt, az utcán esti séták alatt. — Egyik helybeli kereskedés pénztári asztala mellől jól ismert szép kisasszony szomorú története szállt szájról-szájra. Állítólag megmérgezte magát s bár nem bizonyult igaznak az első híradás, mely egyszersmind a leány halálát jelentette, tényleg súlyos betegen fekszik a szegény teremtés. Az erkölcsök szent jegyében szapulják a szegény hervadásnak indult virágot, akit az izzó szerelem napheve tett tönkre. Az örök *Lili* volt ő, a kiről *Hervé* dalol s aki nem ragaszkodott szigorúan a józan emberek, — de utóvégre mégis csak emberek által alkotott törvények szigorú holt betűihez, mikor arról volt szó, hogy azé legyen az ő szerelmes szíve, akiért vert minden dobbanása. De mikor azután elillant a szerelmi mámor ott állott a nyilvánosságra hozott megtevédedéseket soha meg nem bocsájtó, de a bünt titokban dajkáló társadalom ítélő széke előtt. Az a társadalom, mely maga keresztül gázol az erény virágos meze-

jén s szentes lábakkal teszi azokat tönkre már fente a pallost a letört virág számára. A szegény leány pedig a magára hagyottság egy szomorú percében hozzányult a mérégpohárhoz. A társadalom pedig mohón kap a kis drámán s boncolgatja, szedi apróra a leány megmérgezett szívé, a melynek bűne nem volt egyéb, — mint az, ami tulajdonképpen az egész társadalomé is. És mikor ez a társadalom prédikál, eszünkbe jut az az egyszerű bagoly, aki azt vetette a veréb szemére, hogy nagy fejű.

* **Katonai utószemle.** A tegnapi nappal véget ért a cs. és kir. közös hadsergebeli katonák utószemléje is, melyen 36-an voltak jelen. Közel 80 szemleköteles maradt el a szemléstől, akiket szigorúan meg fognak büntetni.

* **A dohánytőzsdék vasárnapi munkaszünete.** Nem régen a kereskedelemügyi miniszter rendeletet hozott a pénzügyminiszterrel egyetértőleg, amelyvel megengedte, hogy a trafikok is egész vasárnap délután zárva maradhatnak. De kötelezővé ezt nem tette a dohánytőzsdék tulajdonosaira nézve, a miből azután sok zavar állott be. Egyesek bezárták a dohánytőzsdéket, mások, különösen, akik a hírlapok elárúsítása miatt ez által érzékeny veszteséget szenvedtek volna, már az első próba-vasárnap után újból kinyitották. Most a dohánytőzsdék vasárnapi munkaszünete tárgyában *Szentkirályi* Tivadar egy javaslatot nyújtott be a debreceni kereskedelmi- és iparkamarához, mely ebben az egész dohányzó és hírlapolvasó közönséget érdeklő dologban legközelebbi közgyűlésén fog határozni.

* **Magyar ipari cikkek fürdőhelyeken.** Felmerült az a hazafias terv, hogy Magyarország összes fürdő helyein emléktárgyakul magyar ipari cikkek áruljanak a fürdő bazároknak. Ebben a fontos kérdésben a debreceni ipar- és kereskedelmi kamara is véleményt fog mondani és pedig már legközelebbi közgyűlésén. Ugyanekkor fog határozni a magyar államvasuti pályaházaknál felállított s magyar ipari cikkek áruló bazárjai be-beadásának kérdésében is.

Tűz. Mult éjjel 1 óra tájban tüzet jeleztek a honvédlaktanya őrsozájából. A tűz *Török* Gábor erdőmester péterfi-utcai 61 sz. házban levő vegyeskereskedésben ütött ki, melynek tulajdonosa *Hernádi* Gábor. A tüzoltóság rögtön kivonult, de az oltást rendkívül nehézzé tette az, hogy a boltban nagyobb mennyiségű szesz, rum és petroleum volt elraktározva, mi nem csak a tűz hevét fokozta, de robbanástól is lehetett tartani. Végre reggel fél négy órákor lokalizálták a tüzet, mely az eddigi vizsgálat szerint valószínűleg vigyázatlanságból keletkezett.

* **Anyakönyvi hírek.** Az elmúlt október hóban bejelentettek 267 születési és

TULHALMAZOTT RAKTÁR MIATT
Nagy ár leszállítás

RÓZSA LAJOS

Női felöltő és kalap áruházában,
Debrecen, Kistemplom-bazár.

142 halálozási esetet. Házasságot kötöttek 41 esetben, eljegyzés történt 82.

A tegnapi nap folyamán következő haláleseteket jelentették be: Laczkó Tibor róm. kath. 5 éves, Keszei József ev. ref. 41 éves.

* **Halál a vonaton.** Laufer Lázár kereskedő tegnap Déváról utazott a fővárosba, hogy súlyos baját gyógyíttassa. Az uton fivére kísérte. A vonat már közel járt a fővárosba, amikor Laufer egyszerre rosszul lett és rövid szenvedés után meghalt. Holttestét a keleti pályaudvarról a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

* **A sörös palackok hitelesítése.** A kerületi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelt köröket, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter, a sörös palackok hitelesítésének kötelezettségét felfüggesztette, illetve 1903 év január hó elsején való életbe lépését elhalasztotta mert ennek elhalasztása a sör és üveg ipar érdekében szükségesnek mutatkozott. Ugyanis a sörfogyasztás keretében a meglévő készlet értékesítendő, a tulnyomó részt újból készítenő palackok előállítására hosszabb idő szükséges. Az elhalasztó rendelet így szól: Hivatali elődóm 1901. év március hó 21-én 9654 szám alatt kiadott rendeletével 1903. évi január hó 1-ig felfüggesztette 1899. évi március hó 15-én 6523 szám alatt kiadott rendelet azon részét, mely a koreszmákban és vendéglőkben használt sörös palackok korona bélyegzővel való ellátása iránt intézkedik. Azon körülmények melyek az idézett szám alatt említett elhalasztást indokolták tették, jelenleg is még fennforogván az 1899. évi március hó 15-én 6523 szám alatt kiadott rendeletnek a sörös-palackokra vonatkozó részét további intézkedésig ezennel újból felfüggesztem. Budapest, 1902. évi október hó 21-én. Láng.

* **A Hortobágyi csendőrség felállítására.** November 3-án hétfőn délelőtt veszi át gróf Csáky Zsigmond csendőrszázados szárnyparancsnok az ujonnan felállított csendőrlaktanyát a város kiküldötteitől, Körner Adolf, Király Gyula tanácsnokok és Acél Géza városi főmérnököktől. A laktanya berendezésére szükséges butorzatot már kiszállították. A hortobágyi csendőrség parancsnoka Asztalián Simon csendőrőrmester lesz, ki már 22 éve áll a csendőrség szolgálatában.

* **Szakrajz tanfolyam iparosoknak.** Tudatjuk az érdeklődő iparos segédekkel, hogy a felügyelő bizottság határozatából a továbbképző és szakrajz-tanfolyamot a téli hónapokban ismét megnyitjuk, s vasárnapon 8-12 óráig, továbbá hetenkint három köznapon este 7-9 óráig lesz tanítás. A jelentkező iparosok iparáguk szerint két csoportban tanulnak: az egyikben az építő iparosok (asztalosok, ácsok, kőművesek), a másikban a fémiparosok.

Tanfolyam: az ipari műszaki rajz és műszaki elméleti ismeretek, továbbá a számtan, mértan, üzleti fogalmazás és a műhelyi egyszerű könyvvitel elemei.

A tanfolyam teljesen ingyenes s november hó első hetétől április köze-

péig tart. Jelentkezni lehet az állami főreáliskola igazgatóságánál (Hatvan-utca 44. sz. I. emelet) vasárnap délelőtt, szombaton és kedden este 7 órakor. A tanfolyam megnyitása november 9-én délelőtt 10 órakor lesz. A tanfolyam igazgatósága.

* **Megszűnt járás.** Biharvármegye alispánja átiratban értesítette Hajdúvármegye közönségét, hogy a bihar-tordai járás megszűnt, s helyette a sárréti járást szervezték Nagy-Bajom főszolgabírói székhelylyel.

* **Ipartestületi hírek.** Nov. 10-én d. u. 2 órakor a hentesek és mészárosok a tanács által megállapított vágóhídi vágatási eljárás végrehajtására szakosztályi ülést tartanak Kovács János elnöklete alatt. Hétfőn nov. 3-án d. u. 4 órakor békéltető biz. ülést tartanak, a melyen Bereczky Lajos rendőr fogalmazó, iparhatósági megbízott fog elnökölni.

* **Belgrádi szenzációk.** A Piccolo jelentéi Belgrádból: Az orosz követ tegnap két óráig kihallgatáson volt a királyi párnál. Beavatottak szerint az audiencián kizárólag a trónöröklés kérdéséről volt szó. Ugyanis Draga királyné fivérének, Lungevicza hadnagynak jelölését még mindig nem ejtették el. A királyné mindenáron őt akarja a szerb trón örökösévé proklamálni. Sándor király még habozik, de tekintve azt a nagy befolyást, melyet a királyné rá gyakorol, bizonyosra veszik, hogy végül engedni fog, annál is inkább, mert Lungeviczának a tisztek között is sikerült híveket szerezni magának. Különben az idősebb tisztek, a kik még Milán alatt szolgáltak, titokban Milán király és Krisztics Artemizia természetes fiát szeretnék a trónra ültetni. Jelenleg tehát Lungevicza hadnagy jelöltsége áll előtérben, a kit azonban Oroszország sehogy sem akar akceptálni és most Belgrádban azt beszélik, hogy a királyi pár utazása Livádiába éppen ezen ügy miatt maradt el. Oroszországnak ugyanis sem Lungevicza, sem Krisztics Artemizia fia nem kell, hanem csak egy montenegrói vagy Karagyorgyevics herceg. Ez utóbbiak viszont Sándor királynak nem kellenek és innen az elhidegítés a szerb és orosz udvar között, meg az oroszországi látogatás elmaradása. Az orosz követ állása most Belgrádban tartathatlanná vált, úgy hogy legközelebb elutazik. A két követségi titkár már elhagyta Belgrádot, úgy hogy néhány nap múlva csak a katonai attaché fogja képviselni Oroszországot Belgrádban.

* **A méregkeverők fájdalma.** A lelketlen népbujtatók, a kik szegény munkások filléreiből élőködnek, nagyon meg vannak ijedve. Látják, hogy minden erőlködésük dacára is az országos Gazdasági Munkás és Cselédségélyző pénztár népszerűsége egyre terjed s a nép mindjobban felismeri, hogy milyen áldásos ránézve ez az intézményünk. — Persze ez nem tetszik az agitátor uraknak, mert ők egyáltalában nem azt akarják, hogy a nép boldoguljon, hanem hogy ők boldoguljanak. Miután pedig a segítőpénztár terjedésével az ő népszerűségük egyre fogy, kétségbeesett erőfeszítéssel minden eszközt felhasználnak, hogy a népet tévutra vezessék és visz-

szatartsák a pénztárba való belépéstől. Hiába való erőlködés. A nép erősebb, mint ők gondolják s kezdik belátni, hogy nem az az ő barátja, a ki folyton és lelketlenül izgatja a fennálló társadalmi rend ellen, hogy ezen a címen kizsákmányolhassa az elvtársak zsebeit, hanem, a ki a népet biztosítani akarja minden eshetőség ellen s oda törekszik, hogy a beállható munkaképtelenség esetén legyen miből megélni mindenkinek, a nélkül, hogy kéregetésre és alamizsnára szorulna.

* **Országos vásár Egyeken.** A hajdúmegyei Egyek közseg egy évben 4 országos vásárt akar tartani a jövőben s ez iránt folyamodott a miniszterhez, aki véleményezéssel a debreceni ipar- s kereskedelmi kamarát bizta meg. A kamara legközelebbi közgyűlése dönti el, hogy vajjon kell-e Egyeknek négy országos vásár évenként.

* **Házassági ígéret.** Egy postás került tegnap Budapesten a büntető törvényszék vádlottjainak padjára, mert házasságot ígért egy leánynak s attól 300 koronát fel is vett — kölesönképen. A házassági ígéretét azonban nem tarthatta meg azon egyszerű okból, mert már — nős. Ezt különben a leány is tudta s ez volt a védelemnek is legsarkalatosabb alapja. Fiatal fiskális védte a postást és roppant bőbeszédűséggel adta elő a feleigazát.

— Tekintetes törvényszék! Tetszik tudni, hogy miként keletkeznek az ilyen szerelmi viszonyok? — harsogta az ügyvéd s hozzákészült ennek a magyarázásához.

De az elnök közbeszólt:

— Kérem ezt hagyjuk... tudjuk, folytassa, ügyvéd ur.

A védbeszéd azonban mégis megtette a hatását, felmentették a postást a vád alól.

* **Elszánt gyerekek.** Stekli Emil és Finta Ernő debreczeni 3 gimnáziumi tanulók büntetést kaptak szüleiktől. A büntetés miatt úgy elkeseredtek, hogy elhatározták, világgá mennék. El is gyalogoltak H.-Böszörményig, honnan azonban éhesen és fázva tegnap visszaértek a szülői házhoz.

x **Dr. Winkler Jenő** egyetemes orvos tudor, fogorvos. Kossuth utca 26. Fogad naponta délelőtt 10—12-ig; délután fél ól—5-ig. Minden kedden délelőtt 2—1 ráig szegény sorsu fogbetegnek ingyen rendelés.

IRODALOM.

(.) **Szikes talajok javításáról.** Ily címen Lampel Robert kiadásában egy kiválóan érdekes tanulmány jelent meg. Szerzője Herzfelder A. Dezső, a ki a földművelésügyi minisztérium kiküldetéséből, Franciaországban tett tizhónapi tanulmány utjának tapasztalatait mondja el, segédeszközül használva a külföldi irodalomban megjelent s ezen speciális kérdésekkel foglalkozó legkiválóbb műveket. A könyv kellemes modorban ismerteti a szikes és sós talajok közti különbséget, számos ábra segítségével mutatja be Franciaország, Algír és Amerika egyes álla-

Mihalovics J. gyógyszerértára a „Kigyóhoz” Debreczen, Főter, a városházzal szemben.

Ajánlja a teljesen szinmentes s kiváló jó hatású „Mollitergin” arc s kéz bőr finomító szszépitő szerét, mely folyadék amíg ártalmatlanságára nézve teljesen egyezik a vaselin s glicerinnel, hatásra nézve azokat jóval felülmúlja. Hatása gyors s biztos. A szél kifújta arcot vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi, s powder alá is igen ajánlható. Mint bőrápoló szer páratlan! Egy üveg „Mollitergin” ára 1 korona.

mainak alkalikus talajait. A tallajjavítás szempontjából magyarázza a szikes talajok elterjedését, keletkezését, a szikes káros hatását, s a védekezést ma, a midőn a mezőgazdasági kérdések iránt fokozott az érdeklődés, elsőrangú fontosságúnak mondja. Külföldi, különösen francia példákra támaszkodva, a talajmódszamban véli föltalálni az orvoslás legjobb módját, a mely módot egy külön fejezetben tárgyal, s fölveti a kérdést, hogy vajjon Magyarországon legalább kis területen, alkalmas szakember vezetése mellett, nem lehetne-e kísérletet tenni, aszikkimóságával, eképpen a növénytermelés számára meghódítván hazánk nagy mennyiségű, sok részben parlagon fekvő szikes talaját. Az érdekes füzet ára 1 korona.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Nov. 1. szombat: *Párisi élet*, daljáték. (A.)
Nov. 2. vasárnap: délután *A kukta kisaszony*, énekes bohózat, este *Dózsa György*, szomorudaljáték.

— (A velencei kalmár.) A második zsufolt ház Shakspeare-darabra! Az énekes bárgyuságok estéin kong a színház az ürességtől; Shakspeare hallására pedig áhitattal zárán dokol a közönség a költészet templomává avatott nézőterre. Ez kétség nélkül fényes bizonyítéka egyrészt a debreceni művelt közönség fejlett ízlésének, másrészt fokmérője a színházba járók igényeinek; továbbá nevezetes tanulság oly irányban, hogy nincs igaza az elvakult házi szeretetnek, mely az énekes darabok személyzetét oly kiválónak képzei. Azonban elég. Hála Istennek dicsérhetjük a tegnapi előadást. Egy pár máléság a népség-katonaság soraiban zavarta az ünnepi hangulatot; kirittak a rendezés némely félszégei is, teszem az ágyuzásnál erősebb dobverés s harci harsonázás, mikor a kérők bevonultak; meg a Portia termében a diszletezés hiányossága, amiből következett, hogy „hadd szóljon a zene” csak a színházi zenészeknek volt parancs, nem egyben a bájos urnó láthatatlan udvari zenélőinek. Azonban ily apró értelmetlenségekre, botlásokra szemet hunyhat az ember, mikor a főbken várakozáson felül kielégítést nyert. — Ez pedig Shakspeare-előadásokon akkora eredmény, hogy őszintén biztathatjuk az igazgatóságot a Shakspeare-esték állandósítására. — *Klenovits* Antóniója nemes, nyugodt velencei kalmár volt, *Palágyi* Bassaniója kissé hideg és száraz, de értelmes és gondos alakítás. Remek, igazi Shakspeare-alak volt *Krémer* öreg Gorbója, kellemes *Csige* Ilonka mint *Nerissa* és eléggé fürge nyelvű *Virágháti* az ifjú *Lancelotban*. A három főszereplő *Sebestyén* mint *Shylok*, *Hahnel* Aranka mint *Portia* és *Menszáros* Margit Jessicája érdemesek rá, hogy vasárnap külön cikket írjak róluk. Most még csak két-tőt. Egy az, hogy csuf dolog, ha a nevet két-háromféleképen ejtik a színházban. Vagy nincs a színháznak irodalmi képzettségű rendezője? Aztán meg felette hálásak lennénk, ha a debreceni drama-

turg máskor nem ugranék át egy egész felvonást a darab végén. Ha mások bűnbe esnek, miért kell épen az ő példájukat követni.

TAVIRATOK.

A nagyváradai püspökség.

Budapest, okt. 31. (Saját tudósítónk távirata.) Megbízható forrásból jelenthetem, hogy nagyváradai püspökké a király *Széchenyi* Jenő pápai prelátust, kultuszminiszteri osztálytanácsost fogja kinevezni.

Lónyay grófné inkognitója.

Bécs, október 31. (Saját tudósítónktól.) Ide érkezett hírek szerint a meráni hatóságok megütköztek azon, hogy *Lónyay* grófné legutóbbi ott tartózkodása atatt a gróf *Bodrogh* nevet használta. Utbaigazításért Bécsbe az udvarhoz fordultak, honnan azt a felvitágosítást adták, hogy mivel *Lónyay* grófné férhezmenetelekor lemondott királyi hercegnői ragjáról, atyja pedig megtiltotta belga királyi hercegnő címének használatát, nem számítható exterritorialitást élvezhető személyekhez, tehát inkognitó sem utazhatik, hanem köteles a *Lónyay* grófné nevét használni. A király ezt a grófi pár ott tartózkodása alkalmával tudomására is hozta *Lónyay* grófnénak.

Az aradi sikkasztó letartóztatása.

Arad, okt. 31. (Saját tudósítónk távirata.) *Böhm* Adolf, a sikkasztó bankigazgató lakásán hajnalban két órakor megjelent *Green* rendőrkapitány *Parac* törvényszéki orvossal és közölte vele, hogy letartóztatja. Az orvos megvizsgálta az igazgatót és konstataálta, hogy tüdőbeteg, de azért veszedelem nélkül szállítható el. *Böhm* elbucuzott nejétől és gyermekétől, azután bérkocsiba tették és elvitték a fogházba, a hol átadták *Meszlényi* kir. ügyésznek. A bérkocsi körül a letartóztatás hírére sok kíváncsi ember verődött össze.

Arad, okt. 31. (Saját tudósítónk távirata.) A vizsgálatot még ez ideig az igazgató és felügyelő bizottsági tagokra nem kellett kiterjeszteni. Másként áll a dolog az intézet alkalmazottaival. Az eddigi nyomozás kiderítette, hogy a sikkasztást s hamisítást csakis az intézet személyzetének nagy részével való összejártsággal követhette el *Böhm*. A királyi ügyészség erősen gyanúsítja *Komsiczky* József könyvvezetőt, hogy az mozdította elő közvetlen főnökének bűnös manipulációit. A nyomozás tíz napig fog tartani. Ekkor a törvényszék a könyveket törvényszéki szakértővel fogja megvizsgáltatni, mire azután a bűnvizsgálat elrendelése következik.

Orvosok bünpöre.

Budapest, október 31. (Saját tudósítónktól.) A pestvidéki esküdtbiróság dr. *Faub* és dr. *Berár* budafoki orvosok ügyében, akiknek állítólagos felületessége miatt egy munkás sebeiben elvérzett, négy napig tartó tárgyalás után a következő ítéletet hozta: Mind a két orvost felmentette a gondatlanságból okozott em-

berölés büntette alól, ellenben *Hellingert*, aki a munkást megsebezte halált okozó súlyos testisértésért három évi fegyházra ítélte.

Csalás fuvarlevelekkel.

Budapest, október 31. (Saját tudósítónktól.) A fővárosi nyugati pályaudvaron hetek óta nyomoztak azon ismeretlen tettesek után, akik hamis fuvarlevelekkel csalásokat követtek el. A rendőrség délután kinyomozta a tetteseket *Lichon* Ferenc volt vasuti hivatalnok é *Kiss* Jenő kereskedősegéd személyébe, kiket azonnal letartóztattak.

Pestis San-Franciscoban.

London, okt. 31. (Saját tudósítónk távirata.) A *Daily Telegraph* jelenté New-Yorkból: Itt nagy izgatottságot keltett néhány távirat közlése, a melyek szerint sok városban azt beszélik, hogy San-Franciscoban a bubopestis pusztit. Hír szerint ott február óta mindennap vannak halálozások pestis következtében. A városi hatóságok ezzel szemben konstataálják, hogy egyetlen egy ilyen eset sem fordult elő.

A tűzhányók kitörései.

Washington, okt. 30. A guatemalai amerikai főkonzul azt táviratozza, hogy a *Santa Maria* vulkán kitörése még egyre tart. *Quezaltenango* mellett hat hüvelyk magasságu vulkanikus anyagok borítják a földet. A partvidéken lévő gazdag kávéültetvényeket hét láb magasságu homok és hamuréteg fűdi. A tomlendori kerületből szintén vulkánkitörést jelentenek.

Gabonatözsde.

Budapest, október 31. (Saját tudósítónk távirata.) (Déli zárlat.) Buzakinálát mérsekelt, vételkedv korlátolt. Nyugodt irányzat mellett 27,000 métermáza került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: borus.

Buza októberre	0.00—00.
„ áprilisa	7.40—41.
Gabona áprilisa	0.00—00.
„ októberre	6.47—48.
Tengeri májusra	5.72—73.
Repce	11.80—90.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Agyonforrázott gyermek.** Cs. Nagy Gáborék ebédelni akartak. Az asszony letette a forró levest egy polera s kiment, hogy az urát ebédhez szólítsa. Ezalatt 2 éves kis *István* nevű fiuk belekapaszkodott a leveses tálba s magára borította annak forró tartalmát. A szegény gyermek borzasztón összeégett s egyéb komplikációk is állván elő, sebeibe behalt. Tegnapi kerültek a szülők a bírák elé gondatlanságból okozott emberölés vádolgva. A bíróság miután a gondatlanságot nem látta bebizonyított-nak, úgy Cs. Nagy Gábort mint feleségét felmentette a vád alól. Az ítélet jogerős.

§ **Egy napos tárgyalás.** Reggel 9 órától este 7 óráig tárgyalta tegnap a kir. törvényszék II. tanácsa *Ozsváth* András

és társainak lopási bűnyűjét. A tárgyalás tolymán több mint 20 tanut hallgatta ki. Oszvat András, Ungvári János és Ungvári Jánosné ültek a vádlottak padján nem kevesebb, mint négy rendbeli tyúk, lószerszám, gazdasági eszköz és egyéb lopással vádolva. — A hosszú tárgyalás végeztével a bíróság Oszvat Andrást bűnösnek mondta ki orgazdaság vétségében s három hónapi fogházzal sújtotta, mit azonban a vizsgálati fogással kitöltöttnek vett. Ungvári Jánost és feleségét felmentették. Kir. ügyész az ítéletnek Ungvári János és nejeire vonatkozó része ellen felebbezést jelentett be.

§ **Hűtlen segédek.** Csáky Gyula és Szabó Imre kereskedő-segédek Kerekes Kálmán h.-szoboszlói vegyes kereskedő üzletében voltak alkalmazva. Hogy urali kedvteléseiket kielégíthessék, bűnös esz-közöz nyultak s apródonként mintegy 50 korona készpénzt, továbbá több narancsot, szappant, cukorkákat stb. lopdostak el a boltból, — mit azután két jóbarátjukkal Illyés István és Bakos Gáborral megosztottak. Hűtlenségüket felfedezték s Csáky Gyula és Szabó Imre lopás, Illyés István és Bakos Gábor pedig orgazdaság büntetvével vádolva állottak tegnap a törvényszék előtt.

A bíróság nagyon enyhén bánt el velük. Tekintettel a sok enyhítő körülményre az esetet vétségnek minősítette s Csáky Gyulát 8 napi, Szabó Imrét 3 napi, Illyés Istvánt 5 napi fogházra ítélte, Bakos Gábort pedig bizonyítékok hiányában felmentette. Az ítélet jogerős.

Regénycsarnok.

A PÁNDY-KISASSZONYOK.

— Regény. —

Írta: *Rudnyánszky Gyula.*

Folytatás

4.

A levélben még sok mindenféle utasítás volt; de Pándy Györgyné se látott, se hallott. Rögtön átment a kastélyba intézkedni! Ez kellett neki; erre vár régén. Egy kocsit rögtön beküldött a székvárosba megfelelő utasításokkal. Mérsáros, hentes, cukrász, fűszeres kellő megbízásokat kaptak. A pince ó-borai előkerültek. A husz esztendő óta érintetlen pince-penész, mint a puffadt mákfej pora főbbent a nagy mozgásra és a mohos aszu-palackok fázékonyan álltak a boros asztalok peremére.

De még egy másik kocsi is robogott be a székvárosba a Varga testvérekért. A Varga testvérek Mici és Ernesztin, a megye legkeresettebb és legdrágább varrónői voltak. Kezök alatt a kelme esodál-latos tündérváraszu ruhává alakult át, Pándy Györgyné megírta nekik, hogy az ég szerelmére jöjjenek ki azonnal mindketten Pándra és hozzanak magukkal még két ügyes varrólányt is, mert másnap délig három elegáns szalon-toiletet kell megvarniok!

— Három elegáns szalon-toilette, Három idegn szó! Pompás! Mama, te máris nagyvilági hölgy vagy! — kiabálta a középső Pándy kisasszony, Erzs, azaz Eliz vagyis Alice.

— Hát még a kastélyban milyen lesz a mama! — sipogta utánna Helén. — Remek! remek! — tapsolt egyszerre mind a kettő.

— Mama, ugy-e mi is az asztalhoz ülünk? — faggatta Alice.

— Természetesen! tettehöz! Helén. — No bizony, ugyan miért ne? Tán mert a két Sigrái ott lesz? A Pepivel tavaly táncoltunk a regatta pikniken; a Egon pedig nem számít.

— Oh, az a stallburs! — folytatta Alice ajkbiggyesztve.

— Az a paraszt csak úgy venne minket észte, ha Alice és Helén helyett Primás II., Mire való, Runzenbruder vagy Ötrehat lenne a nevünk. De azért mi ott leszünk! Ugy-e mama?

A mama nem tudott határozottan felelni erre a kérdésre. Eről sem az ura, sem Adorján nem tettek említést. Első pillanatra nagyon természetesnek találta, hogy amennyiben ő lesz a háziasszony, a leányait is az asztalhoz ültetheti. De mennyiben az ebéd afféle hivatalos ceremóniás ebéd lesz, mégis némi aggodalmi támadtak: illik-e, helyes-e s főképp Adorján megengedi-e, hogy a lányokat is odaültesse a megyei urak közé?

Végre is abban állapodtak meg, hogy az elegáns új ruhákat mindenestre elkészítetik és fölveszik és hogy, — ha nem is ülnek az asztalhoz, — mindenestre a kastélyban lesznek valamenyien,

— Mi az? Mi történik itt? — riadt föl a nagy lármára Matild néni, a ki éppen egy érdekes talány megfejtésébe volt elmerülve lógrás szerint. Matild néninek ez volt egyik gyöngéje. A gazdasszonykodásban ritkította párját; tyukot ültetni, kacását nevelni, libát hizlalni, befőttes csinálni, süteményt készíteni, borecetet, házipálinkát, százféle orvosságot gyártani, kenyeret dagasztani, malacot piritani, gyümölcsöt aszálni az egész megyében senki se tudott jobban, mint ő. Ezenkívül három dologban telt még neki igaz gyönyörűsége: a kártya vetésben, a talányfejtésben és a divatlapok előfizető társnőivel való levelezésben.

(Folyt. Köv.)

VÁROSI SZÍNHÁZ

Ma szombaton, november 1-én.

Párisi élet.

Daljáték 4 felvonásban.

Személyek:

Gendremark, báró — — — — Krémer Jenő
Goudremark, báróné — — — — Csige Ilonka
Punto di Matadores, brazilliai — — — — Mezey Andor
Paul de Gardafen — — — — Pataki Béta
Bobinet — — — — — Virághaty L.
Gabbrielle, kesztyűvarrónő — — — — Felhő Rózi
Frick, cipész — — — — — Karaes Imre.
Metello, színész — — — — — Püspöki R.
Paulina szobaleány — — — — — K. Hegyi Lili

Holnap vasárnap két előadás.

Déiután, 3 órakor félhelyárakkal

A kukta kisasszony.

Este 7 és től órakor, rendes helyárakkal
bérletszűnetben

Dózsa György

Szomorujáték.

1 novembertől kezdve!

Olcsó eladásra kerülnek:

Mezey Gyula piacz-utca női divat
üzletében.

Szombaton: Több száz drb. flanell,
kasán és selyem bluzs.

Vasárnap: 300 drb. felső ruha alj
és alsó szoknya 1 frtól
kijűnő gyapju anyagokból.

Hétfő: Sok ezer mtr. bársony
flanell és velen, Tannis
anyagok kítűnő mosó.

Kedd: Meleg alsók (trikók)
gyermek, urak és
hölgyek részére, „Jäger
szabás.”

Szerda: Nagy harisnya vásár.

Csütörtök: Nagy kötény vásár.

Pénteken: Nagy maradék vásár.

A n. é. vevő közönség b. pártfogását kéri tisztelettel:

Mezey Gyula.

Játék kártya

készítményeinknek raktárát és egyedi
képviselőtünket, Debrecen és
vidékére

Szent-Király Tivadar ur

dohány- és szivar nagy-árudájának
adtuk át, a hol minden készítmé-
nyünk eredeti gyári árban kaphatók.

Teljes tisztelettel:

Piatnik Nándor és Fiai

Budapesti első magyar játék kártya gyárosok.

Felvilágosítás

vagyon, család vagy magán személyről bárhol is lelkiismeretesen és bizalommal
teljesít:

A. WOLFFSKY, Berlin

N. 37. tudakozó intézete.

o o o o o Alapítva 1884-ben. o o o o o

Hirdetések

SZABADSÁG politikai napilap számára

jutányos áron

felvételnek.

